Instanța de fond: Judecătoria Chişinău (sediul Centru), judecător: Silivestru Ecaterina
Dosar nr. 2r-1733/24
2-23028039-02-2r-31052024

D E C I Z I E

30 septembrie 2024 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componenţa sa:
Preşedintele completului, judecătorul Anton Marina
Judecătorii Mămăligă Natalia
Cojocaru Olga

examinând, fără participarea părților, recursul declarat de către Plămădeală Gheorghe, reprezentat de avocatul Tarlapan Artur,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Plămădeală Gheorghe către Tutunaru Grigore și Iliina Vera, intervenient accesoriu Consiliul com. Trușeni, privind anularea titlului de autentificare și a contractului de vânzare-cumpărare și rectificarea înscrierilor în registrul bunurilor imobile,

împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 15 aprilie 2024, prin care a fost respinsă cererea de asigurare a acțiunii,

C O N S T A T Ă :

La 22 februarie 2023 Plămădeală Gheorghe a depus cerere de chemare în judecată către Tutunaru Grigore și Iliina Vera, intervenient accesoriu Consiliul com. Trușeni prin care a solicitat:

- constatarea nulității titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. ***** din 05 aprilie 2000, eliberat pe numele pârâtului Tutunaru Grigore, asupra terenului cu numărul cadastral *****, situat în mun. Chișinău, com. Trușeni, extravilan;

- anularea contractului de vânzare-cumpărare nr. 5490 din 10 iulie 2014, încheiat între pârâții Tutunaru Grigore și Iliina Vera, cu privire la terenul cu numărul cadastral *****, situat în mun. Chișinău, com. Trușeni, extravilan;

-rectificarea înscrierilor în registrul bunurilor imobile prin radierea dreptului de proprietate a pârâtei Iliina Vera asupra terenului cu numărul cadastral *****, situat în mun. Chișinău, com. Trușeni, extravilan, dobândit în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 5490 din 10 iulie 2014, precum și prin radierea dreptului de proprietate a pârâtului Tutunaru Grigore asupra terenului cu numărul cadastral *****, situat în mun. Chișinău, com. Trușeni, extravilan, dobândit în baza titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. ***** din 05 aprilie 2000.

În data de 15 aprilie 2024 reprezentantul reclamantului, avocatul Artur Tarlapan, a depus cerere de asigurare a acțiunii în temeiul articolelor 174, 175, 177 din Codul de procedură civilă, prin care a solicitat aplicarea interdicției de înstrăinare a terenului cu numărul cadastral *****, situat în mun. Chișinău, com. Trușeni, extravilan, până la soluționarea cauzei în fond.

În motivarea cererii de asigurare a acțiunii, reprezentantul reclamantului, avocatul Artur Tarlapan, a indicat că, după cum rezultă din pretențiile formulate, obiect al acțiunii este bunul imobil cu numărul cadastral *****, situat în mun. Chișinău, com. Trușeni, extravilan, în privința căruia este solicitată constatarea nulității titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. ***** din 05 aprilie 2000 și anularea contractului de vânzare-cumpărare nr. 5490 din 10 iulie 2014.

A menționat că pârâta Iliina Vera a înstrăinat bunul imobil cu numărul cadastral *****, situat în mun. Chișinău, com. Trușeni, extravilan prin contractul de donație nr. 1-107 din 04 decembrie 2023, donator fiind Iliin Stanislav. Transferul dreptului de proprietate asupra bunului imobil în beneficiul donatarului Iliin Stanislav a fost înregistrat în registrul bunurilor imobile la data de 08 decembrie 2023. Circumstanțele date se confirmă prin informațiile conținute în registrul bunurilor imobile, anexate la prezenta cerere.

Astfel, se constată că după înaintarea acțiunii în instanța de judecată de către reclamantul Plămădeala Gheorghe, precum și după prima ședința de judecată din 26 octombrie 2023, în care pârâții au depus o cerere de amânare, pârâta Iliina Vera a înstrăinat terenul prin contract de donație în folosul unei rude de gradul I.

Consideră că pârâta Iliina Vera a acționat astfel în vederea creării impedimentelor pentru executarea unei eventuale hotărâri judecătorești, ceea ce justifică aplicarea în calitate de măsură de asigurare a acțiunii a interdicției de înstrăinare a bunului imobil avut în vedere, pentru a evita pericolul unor înstrăinări ulterioare, care ar face imposibilă executarea unei viitoare hotărâri judecătorești.

Prin încheierea Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 15 aprilie 2024, s-a respins cererea privind asigurarea acțiunii, formulată în cadrul cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată formulată de Gheorghe Plămădeală către Grigore Tutunaru și Vera Iliina, privind anularea titlului de autentificare și a contractului de vânzarecumpărare.

Nefiind de acord, la data de 07 mai 2024, Plămădeală Gheorghe, reprezentat de avocatul Tarlapan Artur a depus recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 15 aprilie 2024.

În motivarea recursului a indicat că, consideră încheierea neîntemeiată, și pasibil de a fi casată menționînd că, instanța de fond la emiterea soluției nu a ținut de circumstanțele expuse întru argumentarea necesității aplicării măsurilor de asigurare a acțiunii, și a respins cererea de asigurare a acțiunii prin aplicarea interdicției de înstrăinare a terenului cu numărul cadastral *****, situat în mun. Chișinău, com. Trușeni, extravilan.

Astfel, instanța nu a ținut contr de faptul că, după înaintarea acțiunii în instanța de judecată de către reclamantul Plămădeala Gheorghe, precum și după prima ședința de judecată din 26 octombrie 2023, în care părății au depus o cerere de amânare, pârâta Iliina Vera a înstrăinat terenul prin contract de donație în folosul unei rude de gradul I.

Consideră că pârâta Iliina Vera a acționat astfel cu rea-credință în vederea creării impedimentelor pentru executarea unei eventuale hotărâri judecătorești.

Notează că, solicitarea de aplicare a interdicției de înstrăinare a terenului cu numărul cadastral *****, situat în mun. Chișinău, com. Trușeni, extravilan, se află în deplină concordanță cu obiectul litigiului - constatarea nulității titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. ***** din 05 aprilie 2000 și anularea actelor juridice subsecvente. Iar raționalitatea și necesitatea aplicării măsurilor de asigurare se justifică anume prin acțiunile pârâtei Iliina Vera, care, aflând despre inițierea procesului judiciar la acțiunea reclamantului, a înstrăinat bunul

imobil cu numărul cadastral *****, situat în mun. Chișinău, com. Trușeni, extravilan, fiului său Iliin Stanislav.

Solicită admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 15 aprilie 2024 cu pronunțarea unei decizii de luare a măsurilor dc asigurare a acțiunii prin aplicarea interdicției de înstrăinare a terenului cu numărul cadastral *****, situat în mun. Chișinău, com. Trușeni, extravilan, până la soluționarea cauzei în fond.

Potrivit art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Potrivit art. 181 alin.(2) din Codul de procedură civilă, dacă încheierea de asigurare a acțiunii a fost emisă fără știrea recurentului, termenul de depunere a recursului se calculează din ziua în care persoana interesată a aflat despre pronunțarea încheierii.

Din materialele cauzei se atestă că încheierea contestată a fost comunicată recurentului la data de 19 aprilie 2024, prin intermediul poștei electronice. Prin urmare recursul declarat la data de07 mai 2024 (următoarea zi lucrătoare) este depusă în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părţilor.

Analizând încheierea recurată, deopotrivă cu argumentele invocate în cererea de recurs, Colegiul judiciar consideră recursul declarat unul întemeiat, iar încheierea primei instanţe, prin care s-a respins cererea de aplicare a măsurii de asigurare, ca fiind una neîntemeiată, emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept procedural şi cu aprecierea incorectă a circumstanțelor cauzei.

Conform art. 427 lit. c) din Codul de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, soluționând prin decizie problema respectivă.

În fundamentarea concluziei sale, instanța de judecată invocă următoarele .

Conform art. 174 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la cererea participanţilor la proces, judecătorul sau instanţa poate lua măsuri de asigurare a acţiunii. Asigurarea se admite în orice fază a procesului până la etapa în care hotărârea judecătorească devine definitivă, în cazul în care neaplicarea măsurilor de asigurare a acţiunii ar face imposibilă executarea hotărârii judecătoreşti.

Sub acest aspect, Colegiul judiciar notează că asigurarea acţiunii înseamnă totalitatea măsurilor care garantează executarea hotărârii judecătorești în cazul admiterii cerințelor înaintate de către reclamant. Aceasta este una din garanțiile principale ale apărării drepturilor cetățenilor şi persoanelor juridice.

În corespundere cu art. 175 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în vederea asigurării acţiunii, judecătorul sau instanţa este în drept:

a) să pună sechestru pe bunurile sau pe sumele de bani ale pârâtului, inclusiv pe cele care se află la alte persoane;

a[1]) să noteze acţiunea, în registrele de publicitate prevăzute de lege, în raport cu drepturile pârâtului;

b) să interzică pârâtului săvârşirea unor anumite acte;

c) să interzică altor persoane săvârşirea unor anumite acte în privința obiectului în litigiu, inclusiv transmiterea de bunuri către pârât sau îndeplinirea unor alte obligații faţă de el;

d) să suspende vânzarea bunurilor sechestrate în cazul intentării unei acţiuni de ridicare a sechestrului de pe ele (radierea din actul de inventar);

e) să suspende urmărirea, întemeiată pe un document executoriu, contestat de către debitor pe cale judiciară.

(2) Judecătorul sau instanţa dispune, la cererea participanţilor la proces, aplicarea şi a altor măsuri de asigurare a acţiunii care să corespundă scopurilor specificate la art.174. Pot fi admise concomitent mai multe măsuri de asigurare a acţiunii dacă valoarea bunurilor sechestrate nu depăşeşte valoarea acţiunii.

Instanța de recurs observă că, asigurarea acţiunii civile constă dintr-o totalitate de măsuri silite, temporare dispuse de către judecător sau instanţa de judecată la solicitarea părţii interesate, menite să garanteze executarea efectivă a unei hotărâri judecătoreşti definitive. Asigurarea acţiunii trebuie să contribuie real la executarea ulterioară a hotărârii judecătoreşti adoptate şi astfel constituie un mijloc eficient de protecţie a drepturilor subiective ale participanţilor la proces. Necesitatea aplicării măsurilor de asigurare este dictată de posibilitatea executării viitoarei hotărâri. Prin urmare, la soluţionarea chestiunii cu privire la aplicarea măsurii de asigurare, instanţa ia în consideraţie toţi factorii şi interesele relevante şi va dispune aplicarea acesteia numai dacă va constata că, în cazul neaplicării, ar face imposibilă executarea hotărârii judecătoreşti.

Prin urmare, Colegiul judiciar conchide că, indiferent de forma aplicabilă, măsura asiguratorie ţine de substanţa obiectului acţiunii, instanţa urmând să o dispună doar în cazul în care, în mod plauzibil se afirmă un risc al unei eventuale imposibilități de executare. Sarcina probațiunii întru aplicarea asigurării este în seama solicitantului, care urmează să prezinte probe pertinente și să justifice necesitatea asigurării acesteia. Aprecierea pericolului ținut de substanța obiectului acțiunii, este la latitudinea judecătorului sau instanței de judecată.

Totodată, la acest capitol, instanța de recurs subliniază faptul că obligația de a prezenta probe incumbă părții doar atunci când se pune problema dovedirii unor fapte (*lato sensu*) consumate, nefiind posibilă din motive obiective prezentarea probelor în vederea dovedirii unui fapt viitor, eventual.

La caz, obiectul litigiului îl constituie este bunul imobil cu numărul cadastral *****, situat în mun. Chișinău, com. Trușeni, extravilan, în privința căruia este solicitată constatarea nulității titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. ***** din 05 aprilie 2000 și anularea contractului de vânzare-cumpărare nr. 5490 din 10 iulie 2014.

Colegiul judiciar relevă, că reclamantul a argumentat necesitatea aplicării măsurii de asigurare a acțiunii făcând trimitere la imposibilitatea executării unei eventuale hotărâri judecătorești reieșind din faptul că, după inițierea procesului judiciar pârâta Iliina Vera, a înstrăinat bunul imobil cu numărul cadastral *****, situat în mun. Chișinău, com. Trușeni, extravilan, argumente pe care, reieșind din obiectul acțiunii și înscrisurile anexate, instanța de recurs le apreciază ca fiind întemeiate.

Din aceste raționamente, instanța de recurs consideră că riscul invocat de către recurent este actual cauzei. Și aceasta pentru că, în contextul esenței litigiului, pentru a exclude orice comportament de rea-credință din partea pârâților și a evita imposibilitatea executării eventualei hotărârii judecătorești, aplicarea măsurii de asigurare este indispensabilă.

Colegiul accentuează, că măsurile de asigurare a acțiunii nu schimbă regimul de proprietate a bunurilor, ci doar limitează dreptul în administrarea lor, făcând imposibilă înstrăinarea lor.

În această ordine de idei, în opinia Colegiului, prima instanță neargumentat și fără justificare legală a respins integral cererea privind asigurarea acțiunii și nu a ținut cont de faptul

că, în speță, având în vedere natura litigiului, lipsa măsurii asiguratorii poate crea dificultăți în executarea unei eventuale hotărâri judecătorești de admitere a acțiunii, și aceasta pentru că, recurentul-reclamant a motivat suficient de argumentat și convingător necesitatea aplicării măsurilor de asigurare.

Totodată, este de menționat că, măsura de asigurare are un caracter provizoriu, impunând anumite limitări pârâtului în exercitarea drepturilor sale, fiind reglementată în scopul evitării producerii unor pagube iremediabile drepturilor reclamantei, pagube care pot fi provocate de imposibilitatea punerii în executare a eventuale, hotărâri judecătoreşti de admitere a cererii.

Or, în intervalul dintre promovarea acţiunii şi executarea hotărârii pot surveni unele împrejurări care să determine dispariţia sau distrugerea bunului dobândit prin hotărâre ori diminuarea activului patrimonial al debitorului. Aplicarea măsurilor de asigurare a acţiunii, constituie o modalitate efectivă de conservare a situaţiei existente între părţile în litigiu până la pronunţarea actului judecătoresc definitiv.

Prin urmare, temeinicia aplicării măsurilor de asigurare a acțiunii rezidă în scopul preîntâmpinării survenirii imposibilității executării hotărârii judecătorești, situație ce ar fi în contradicție cu dispozițiile art. 6 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Astfel, în cauza *Prodan c. Moldovei* (cererea nr. 49806/99), Curtea a stabilit că articolul 6 § 1 asigură oricărei persoane dreptul de a înainta orice pretenţie cu privire la drepturile şi obligaţiile sale cu caracter civil în faţa unei instanţe judecătoreşti sau tribunal. În acest fel el cuprinde „dreptul la o instanţă”, din care dreptul de acces, adică dreptul de a institui proceduri în faţa instanţelor judecătoreşti în litigii civile, constituie un aspect. Totuşi, acest drept ar fi iluzoriu dacă sistemul de drept al unui Stat Contractant ar permite ca o hotărâre judecătorească irevocabilă şi obligatorie să rămână neexecutată în detrimentul unei părţi. Ar fi de neconceput articolul 6 § 1 să descrie în detaliu garanţiile procedurale oferite părţilor aflate în litigiu - proceduri care sunt echitabile, publice şi prompte - fără a proteja executarea hotărârilor judecătoreşti.

În acest context Colegiul reține, inclusiv că, potrivit jurisprudenței CtEDO, dreptul la justiție garantat de art. 6 paragraf 1 protejează în egală măsură și punerea în executare a hotărârilor judecătorești (*cauza Burdov vs Rusia, din 07.05.2002, Ruianu contra României din 17.06.2003*).

În aceste împrejurări, în vederea realizării scopului pentru care a fost instituită măsura de asigurare a acțiunii, în vederea evitării producerii unor pagube iremediabile drepturilor reclamantei, prin eventuale acțiuni de diminuare a patrimoniului, instanța de recurs consideră oportună, legală și întemeiată cerința de aplicare a măsurii de asigurare a acțiunii, iar încheierea instanței de fond de respingere a cererii de aplicare a măsurii asiguratorii drept neîntemeiată.

Colegiul constată că, instanţa de fond la respingerea cererii de aplicare a măsurii de asigurare a acţiunii nu a analizat raţionalitatea şi temeinicia cerinţelor solicitantului despre aplicarea măsurilor de asigurare, or, neaplicarea măsurilor de asigurare a acţiunii ar face imposibilă executarea unei eventuale hotărâri judecătoreşti în cazul în care nu a preîntâmpinat interesele reclamantei în cazul neaplicării măsurilor de asigurare, în ce măsură modalitatea de asigurare a acţiunii solicitate este în corelaţie cu obiectul acţiunii înaintate, iar ca urmare a pronunţat o soluţie greşită privind neaplicarea măsurii de asigurare a acţiunii.

În concluzie, Colegiul reține că cererea de asigurare a acțiunii corespunde exigențelor de raționalitate și urmează a fi admisă.

Prin prisma acestor raționamente și ținând cont de faptul că, cererea de recurs este întemeiată, iar soluția dată de instanța de fond în speță, privind refuzul de a aplica măsuri de asigurare a acțiunii este una incorectă, fiind contrară stării de fapt real existente și cadrului legal pertinent, aplicabil, Colegiul ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, de a casa încheierea primei instanțe, prin care a fost respinsă cerința privind aplicarea măsurilor de asigurare și, în speță, a da o nouă soluție, de admitere a cererii și a aplica interdicția de înstrăinare a terenului cu numărul cadastral *****, situat în mun. Chișinău, com. Trușeni, extravilan, până la soluționarea cauzei în fond.

În conformitate cu art. 424 alin. (1), art. 426 alin. (3), art. 427 lit. c), art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

D E C I D E :

Se admite recursul declarat de către Plămădeală Gheorghe, reprezentat de avocatul Tarlapan Artur.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul centru) din 15 aprilie 2024, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată formulată de Plămădeală Gheorghe către Tutunaru Grigore și Iliina Vera, intervenient accesoriu Consiliul com. Trușeni, privind anularea titlului de autentificare și a contractului de vânzare-cumpărare și rectificarea înscrierilor în registrul bunurilor imobile, și se emite o nouă încheiere sub formă de decizie, prin care:

Se admite cererea formulată de Gheorghe Plămădeală, privind aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii.

Se aplică interdicția de înstrăinare a terenului cu numărul cadastral *****, situat în mun. Chișinău, com. Trușeni, extravilan, până la soluționarea cauzei în fond.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele completului, judecătorul Anton Marina

Judecătorii Mămăligă Natalia

Cojocaru Olga